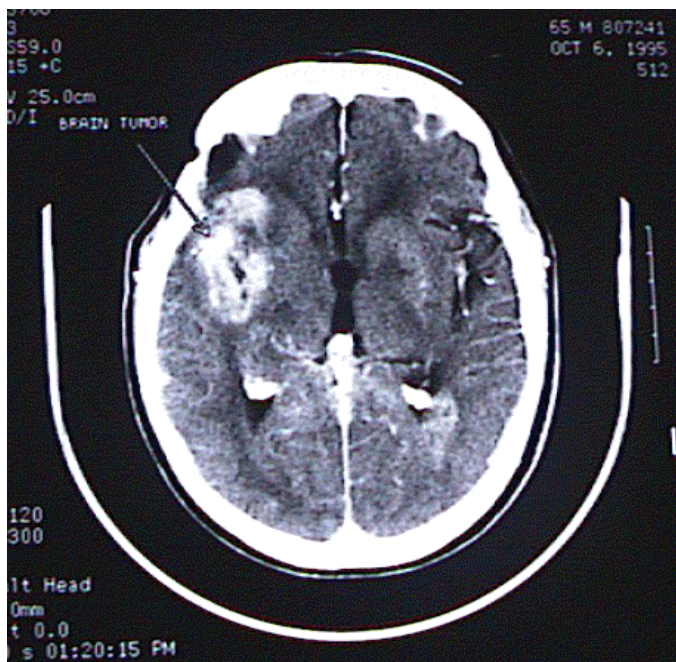

تومورهای مغزی (سرطان های مغزی)

تومورهای مغزی چیست ؟

مغز مسؤول کنترل حافظه ، یادگیری، حس و عاطفه می باشد. بعلاوه این عضو بر روی سایر قسمت‌های بدن نظیر عضلات، ارگانها و عروق نیز نظارت دارد. سرطان مغز بیماری است که در آن سلولهای سرطانی داخل بافت مغزی شروع به رشد و تکثیر می کنند این نوشته به بررسی سرطانهای مغزی که از خود بافت مغز منشاء می گیرند می پردازد. در اغلب موارد سرطانهایی که در مغز ایجاد می شوند ثانویه به گسترش سرطان از سایر قسمت‌های بدن به این ناحیه می باشند. این نوع انتشار را اصطلاحاً متاستاز می نامند.

هرگاه فردی دارای علائم ذیل باشد باید به پزشک مراجعه کند. سردرد دائمی، استفراغ یا اشکال راه

رفتن یا صحبت کردن. بعد از تأیید علایم بیمار باید حتماً سی تی اسکن یا ام آر آی انجام دهد. در اغلب موارد نیاز است که از طریق جراحی مشخص شود که آیا تومور مغزی وجود دارد یا نه و در صورت وجود نوع آن مشخص شود. در صورت تأیید وجود تومور مغزی با استفاده از روشهای خاصی نوع و مرحله تومور تعیین می شود زیرا این عوامل در تصمیم گیری چگونگی نحوه برخورد و درمان سرطان مؤثر است.

عود تومورهای مغزی

عود تومور به معنای رشد دوباره سرطان بعد از درمان است. عود تومور می تواند در خود مغز یا در سایر نقاط بدن صورت گیرد. در این موارد درمان به نوع تومور و نحوه درمان ابتدائی آن بستگی دارد.

روشهای درمانی

به طور کلی سه روش درمانی جهت درمان سرطان های مغزی مورد استفاده قرار می گیرد که شامل جراحی ، پرتو درمانی و شیمی درمانی است.

- جراحی : جراحی شایعترین روش درمانی جهت درمان تومورهای مغزی به حساب می آید. به منظور دستیابی به تومور در ابتدا جراح قطعه ای از استخوان جمجمه را بر می دارد تا به مغز برسد. این عمل را اصطلاحاً کرانیوتومی می نامند.

بعد از آنکه پزشک بافت سرطانی را برداشت، قطعه، برداشته شده را در محل خود قرار میدهد یا اینکه به جای آن از

یک قطعه فلز استفاده می کند. جراح سعی می کند تا حد ممکن تمامی بافت سرطانی را بردارد اما دقیقاً معلوم نیست که کل بافت سرطانی برداشته شده است یا نه زیرا سرطان به بعضی قسمتهای بافت مغزی به گونه ای دست اندازی می کند که برداشتن آن نواحی باید همراه با برداشتن بخشی از بافت مغزی سالم باشد.

- **پرتو درمانی:** در این روش از اشعه های پر انرژی به منظور ایجاد صدمه به سلولهای سرطانی و توقف رشد و تکثیر آنها استفاده می شود. این روش درمانی موضعی بوده و تنها ناحیه ای که تحت اشعه قرار گرفته است تحت درمان قرار می گیرد. پرتوها می توانند از یک منبع خارجی (ماشین های تولید کننده پرتو) یا از یک منبع داخلی (بصورت استفاده از ابزارهای کاشتنی در بدن در نزدیک تومور) ساطع شوند.

شیمی درمانی: در این روش از داروهای خاصی جهت کشتن سلولهای سرطانی استفاده می شود اکثر داروهای ضد سرطانی بصورت تزریق داخل وریدی یا داخل عضلانی مورد استفاده قرار می گیرند اما بعضی نیز خوراکی هستند این روش درمانی نوعی روش سیستمیک است بدین معنا که دارو از طریق جریان خون در تمامی بدن پخش می شود و در هر جایی از بدن که سلولهای سرطانی باشند، سبب نابودی آنها می شود. استفاده از این روش بصورت دوره ای بوده و بعد از طی دوره درمان یک دوره استراحت داده می شود و بعد از آن از نو یک دوره درمانی دیگر آغاز می شود.

عوارض جانبی روشهای درمانی

روشهای درمانی مختلف به کار رفته در درمان سرطانها همراه با عوارض جانبی خاص خود هستند، زیرا در انواع این روشها علاوه بر بافت سرطانی در بعضی نواحی، بافت سالم نیز دچار آسیب می شود. نوع و وسعت عوارض جانبی براساس روش درمانی، مدت زمان استفاده و مقدار آن متفاوت است.

- **جراحی:** عوارض جانبی جراحی به محل تومور و نوع آن بستگی دارد. اگر چه در طی چند روز اول بعد از عمل جراحی بیماران احساس ناخوشایندی دارند اما درد بوسیله دارو قابل کنترل می باشد. دوره بهبودی بعد از جراحی از فردی به فرد دیگر متفاوت است ممکن است بعد از جراحی مغز یکسری اختلالات عصبی طولانی مدت ایجاد شود.

- **شیمی درمانی:** این روش معمولاً سلولهای سرطانی با سرعت تکثیر بالا را هدف قرار می دهد ولی با اینحال علاوه بر سلولهای سرطانی سایر بافتهای سالم بدن که دارای سرعت تکثیر بالای هستند نظیر سلولهای خونی، سلولهای پوشش دستگاه گوارش، و سلولهای فولیکول مو نیز تحت تأثیر این داروها قرار می گیرند و عوارضی نظیر عفونتهای، خستگی، ریزش موی موقتی و زخمهای دهانی ممکن است ایجاد شوند. اگر چه باید گفت که تمامی بیماران به تمامی این عوارض مبتلا نمی شوند و این عوارض در طی مدت استراحت و بعد از قطع درمان از بین می روند. داروها و روشهای درمانی خاصی وجود دارد که این علائم را کنترل یا کاهش می دهند.

از جمله مهمترین عارضه جانبی بسیاری از داروهای شیمی درمانی کاهش سلولهای خونی می باشد. از آنجایی که این داروها به شدت بر روی مغز استخوان که محل ساختن سلولهای خونی است، اثر می گذارند، منجر به بروز عوارضی نظیر: کم خونی ممکن است (بیمار ممکن است انرژی کمتری جهت انجام کارها داشته باشد و در صورت شدت کم خونی ممکن است احتیاج به تزریق خون شود) کاهش پلاکت (بیمار ممکن است به سادگی دچار خونریزی شده و در صورت شدت آن نیاز به تزریق پلاکت داشته باشد) و کاهش آنتی بادیها (بیمار ممکن است به

عفونتها حساس تر باشد)شود.

- **پرتو درمانی** : شایعترین عوارض جانبی این روش خستگی، واکنشهای پوستی در محل برخورد پرتو (بصورت بثورات پوستی و قرمزی) کاهش اشتهای گلوبولهای سفید خونی نیز می شوند که این گلوبولها به بدن جهت مقابله با عفونتها کمک می کنند. اکثر این عوارض قابل کنترل و درمان بوده و بسیاری از موارد موقتی می باشند. در طی درمان سرطان ، بیمار احساس کاهش اشتها کرده و غذا خوردن مشکل می شود بعلاوه سایر عوارض جانبی نظیر تهوع، استفراغ و زخمهای دهانی نیز مزید برعلت می شوند. در بعضی افراد نیز مزه غذاها تغییر می کنند. تغذیه صحیح و مناسب به معنای کسب کالری و پروتئین کافی جهت جلوگیری از کاهش وزن و حفظ توان بدن می باشد. بیمارانی که در طی درمان، خوب غذا می خورند احساس بهتر و انرژی بیشتری داشته، بعلاوه توان مضاعفی جهت تحمل عوارض جانبی روشهای درمانی خواهند داشت.